

Diversitat Religiosa: Pensament, Realitat i Governança

2a Edició

Codi: 203015

Tipologia: Diploma d'especialització (postgrau)

Crèdits: 30.00

Idioma: Català, Espanyol

Data d'inici: 30/09/2020

Data de finalització: 21/05/2021

Horari: dimecres, dijous i divendres, de 16 a 19.30 h (per videoconferència amb la plataforma ZOOM) Hi haurà una petita part presencial, consultar el calendari. Seminari de lectura (9 hores a concretar amb l'alumnat).

Lloc de realització: On line, per videoconferència amb la plataforma ZOOM.

Places: 17

Preus i descomptes

Preu: 1.080 €

10% de descompte per persones aturades en el moment de la matrícula.

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

10% de descompte per alumnes i exalumnes de la UdG.

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

10% de descompte per alumnes i exalumnes de màsters, postgraus i diplomes d'especialització de la Fundació UdGIF.

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

10% de descompte per personal UdG (PDI i PAS) i Fundació UDGIF.

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

5% de descompte per persones amb discapacitat reconeguda igual o superior a 33 %.

1.026€ (220 € preinscripció + 806 € Matrícula)

10% de descompte per persones amb discapacitat reconeguda igual o superior a 65 %.

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

5% de descompte per membres de famílies nombroses o monoparentals.

1.026€ (220 € preinscripció + 806 € Matrícula)

10% de descompte per matrícula de 2 treballadors de la mateixa empresa o organització (la factura anirà a càrrec de l'empresa).

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

15% de descompte per matrícula de 3 o més treballadors de la mateixa empresa o organització (la factura anirà a càrrec de l'empresa).

918€ (220 € preinscripció + 698 € Matrícula)

10% de descompte per matrícula de treballadors d'empreses que hagin realitzat formació a mida amb la Fundació UdGIF.

972€ (220 € preinscripció + 752 € Matrícula)

Raons per fer el curs

- Vivim un moment fortament marcat per l'explosió de la diversitat a tot arreu, i també, i conseqüentment, per una important fragmentació de les creences. Conèixer aquesta diversitat i fragmentació ha esdevingut una qüestió important.
- El projecte d'algunes ideologies polítiques d'arraconar definitivament la religió a l'àmbit privat o de fer-la desaparèixer ha fracassat. El debat sobre quin paper han de tenir les religions a les nostres societats ha de ser abordat amb profunditat.
- Davant del reconeixement del fet religiós com a fet important en la vida d'algunes persones i com una possibilitat de desenvolupament personal fa necessari que hi hagi personal format i capacitat .

Presentació

Aquesta formació pretén abordar la diversitat religiosa des de perspectives diferents: filosòfiques, sociològiques, antropològiques, històriques i del dret. Es fonamenta en els aspectes següents:

Vivim un moment fortament marcat per l'explosió de la diversitat a tot arreu, i també, i conseqüentment, per una important fragmentació de les creences, interessos, i identifications col·lectives i per l'emergència de noves formes d'espiritualitat associades als diversos col·lectius i a les diverses situacions i condicions de vida de la gent.

El projecte d'algunes ideologies polítiques d'arraconar definitivament la religió a l'àmbit privat o de fer-la desaparèixer ha fracassat. La presència de confessions religioses a la nostra societat i d'una pluralitat cada cop més notable de confessions és un fet obvi, i potser fins i tot desitjable, dins de qualsevol societat democràtica estable.

El reconeixement del fet religiós com a fet important en la vida d'algunes persones i com una possibilitat de desenvolupament personal (és a dir, com un dret fonamental) obliga les administracions a dissenyar, executar i avaluar polítiques que tinguin en compte les diferents confessions religioses. Es fa necessari, doncs, que hi hagi personal format i capacitat per assumir aquestes responsabilitats i això vol dir, que conegui i estigui familiaritzat amb aquesta diversitat.

La diversitat religiosa és un camp d'estudi seriós en l'àmbit acadèmic a pràcticament tots els països democràtics. A Espanya i Catalunya no hi ha cap màster d'aquestes característiques per raons històriques que tenen a veure amb la vinculació excessivament estreta que hi ha va haver entre el règim franquista i l'església catòlica. La situació, tanmateix, després de quaranta anys, és molt diferent i pensem que ha arribat el moment de normalitzar, des de la universitat, el coneixement, el tractament i la formació en gestió de la diversitat religiosa.

Hi ha manca de formació interdisciplinària que abordi d'una manera integral la diversitat religiosa, i en canvi, existeix la necessitat de personal professional qualificat que pugui dissenyar actuacions adequades respecte a aquesta diversitat.

Hi ha necessitat d'oferir una formació especialitzada també per als responsables de confessions religioses.

Objectius

- Aproximar-se al fenomen religiós actual des de diferents perspectives.
- Conèixer el debat filosòfic sobre el fet religiós.
- Conèixer la història de les religions.
- Aproximar-se al marc legal i polític dels models de gestió de la diversitat religiosa.
- Treballar sentències judicials que visibilitzen el debat sobre la diversitat religiosa.
- Conèixer els models de gestió a nivell europeu i català.

Sortides professionals

La rellevància de la diversitat religiosa i la seva gestió és cada vegada més present en l'àmbit professional. Tant en l'administració pública com en les iniciatives privades, hi ha cada cop més la necessitat de tenir en compte el fet de la diversitat religiosa que caracteritza la nostra societat. Fins i tot hi ha necessitat per part dels mateixos responsables de les confessions religioses de conèixer la pluralitat religiosa de la societat catalana i europea. Les empreses, les escoles, els hospitals, les presons, etcètera, són llocs on aquesta diversitat marca d'una manera o altra la gestió i orienta la producció del centre. Aquests són uns quants exemples de perfils

professionals als quals pot interessar cursar el màster: tècnics dins de l'àrea de convivència i cohesió social dels ajuntaments, formadors del personal de l'administració pública i col·lectius professionals en la matèria, treballadors de mediació intercultural i gestió de conflictes, etcètera.

A qui s' adreça

A professionals de l'administració pública i entitats del tercer sector, responsables d'entitats religioses i estudiants amb inquietuds per conèixer el fenomen religiós i les seves dimensions teòriques, i adquirir un bagatge i una experiència pel que fa a la seva gestió.

Requisits d'admissió

Aquesta formació està oberta a totes les persones que vulguin aprofundir en el coneixement sobre la diversitat religiosa.

Informació relacionada

Notícia al Diari Ara: ["La diversitat religiosa del país arriba, finalment, a la universitat"](#)

Pla d'estudis

El fenomen religiós avui: perspectives, llums i ombres

Aproximar-se al fenomen religiós des de diferents perspectives, alhora que es presenten els debats filosòfics sobre el fet religiós. Tractar la història de les religions. Aprofundir en els debats i els arguments de l'ateisme i la secularització i oferir informació i diferents perspectives sobre la "nova espiritualitat".

Gestió de la diversitat religiosa a Catalunya i Europa: marc legal, social i polític

Aproximar-se al marc legal i polític dels models de gestió de la diversitat religiosa. Treballar sentències judicials que visibilitzen el debat sobre la diversitat religiosa. Conèixer els models de gestió a nivell europeu i català. Conèixer iniciatives del marc comunicatiu i veure quin paper juguen les noves tecnologies en la diversitat religiosa.

Sociologia i filosofia política de les religions

Comprendre el fenomen religiós i els seus debats des d'una perspectiva sociològica. Comprendre la filosofia política, conèixer metodologies de l'anàlisi empíric en la diversitat religiosa i oferir un marc teòric per a la recerca i l'anàlisi.

Experiències

Conèixer experiències de l'administració (Generalitat i ajuntaments) de la gestió de la diversitat religiosa, abordar els debats sobre la laïcitat i oferir eines per poder analitzar i abordar casos de diversitat religiosa.

Tallers i visites a centres religiosos

Conèixer de prop algunes pràctiques de confessions religioses en el seu lloc de culte (esglésies, sinagogues, mesquites, gurudwares, monestirs budistes, etc.) i també saber com és l'organització social i la gestió.

Titulació

Diploma d'Especialització en Diversitat Religiosa: Pensament, Realitat i Governança per la Universitat de Girona*

* No inclou la taxa d'expedició del títol UdG

Metodologia

Assistència a classes magistrals. A cada assignatura hi haurà classes magistrals impartides per un expert en la matèria on s'exposaran i es debateran els continguts.

Lectures de textos i assistència als seminaris de lectura. A cada assignatura hi haurà lectures obligatòries abans dels seminaris, on es comentaran els textos prèviament llegits.

Treballs individuals i en grup sobre les matèries impartides.

Sistema avaluació

80% d'assistència obligatòria a les classes virtuals.

A les assignatures de caràcter teòric caldrà que l'alumne superi una avaluació relativa a la realització i coneixement de les lectures obligatòries. L'avaluació d'aquesta part, la farà el professor assistent i el professor que haurà impartit la matèria d'acord amb els criteris que consideri oportuns (examen, treball d'assignatura, etc.). Termini: quinze dies o un mes un cop finalitzada la matèria.

A les assignatures de caràcter pràctic el coordinador del màster i el professor assistent avaluaran la tasca de l'alumne després d'un informe per part de l'entitat col·laboradora. Termini: quinze dies o un mes un cop finalitzada la pràctica.

Finançament

Finançament bancari

Els estudiants matriculats poden finançar el pagament de la matrícula en quotes.

La Fundació ha establert convenis amb condicions preferents pels seus alumnes amb les següents entitats:

- [Sabadell Consumer](#)
- [CaixaBank](#)
- [Banc Santander](#)

Quadre docent

Direcció

Joan Vergés Gifra

Professor titular de Filosofia Moral al Departament de Filosofia de la Universitat de Girona. D'ençà del juliol de 2014 és Director de la Càtedra Ferrater Mora. Ha estat Professor Associat d'Humanitats a la Universitat Autònoma de Barcelona i Professor Visitant de Ciències Polítiques a la Universitat Pompeu Fabra. Ha fet estades de recerca com a *Visiting Fellow* a la Universitat de Harvard (USA), com a *Visiting Scholar* a la Universitat d'Oxford (UK) i ha estat *Gastdozent* a la Universitat d'Osnabrück (Alemanya). A banda de nombrosos capítols de llibres i d'articles acadèmics en revistes com *The European Legacy*, *International Philosophical Quarterly*, *Archiv für Sozial und Rechtsphilosophie*, *Ethnic and Racial Studies* o *Journal of Social Philosophy*, ha publicat *La nació necessària* (2014, XVIIè Premi Ramon Trias Fargas d'Assaig Polític), *Les esquerdes del liberalisme polític* (2006) i és editor i coautor de *Cons i neocons: el rerefons filosòfic* (2007). Així mateix és director i editor de la col·lecció "Noms de la Filosofia Catalana" i ha traduït obres de J. Rawls, R. Rorty, K.-O. Apel, R.M. Hare, J. Wolff, A. Heller.

Coordinació

Mostafà Shaimi

Graduat en filosofia per la UdG. Màster en Recerca en Humanitats per la UdG. Investigador en formació predoctoral. Ha estat membre del grup de recerca de la Càtedra Ferrater Mora sobre la diversitat religiosa i laïcitat a les escoles i hospitals de Girona. Ha participat en obres col·lectives i col·labora habitualment amb el diari *Ara*. Coordinador del curs "Visibilitzant els racismes de la UdG".

Professorat

Ramon Alcoberro

Doctor en Filosofia per la Universitat de Barcelona. Fou l'autor del primer assaig de filosofia de la postmodernitat publicat en català *El desordre cívica* (1983). Ha rebut els premis Extraordinari Fi de Carrera, Arnau de Vilanova, Serra Hunter i Serra i Moret entre

d'altres. Alcoberro s'ha especialitzat en temes d'ètica i ha estat un precursor de la tecnòtica i de l'ús de la xarxa en la divulgació filosòfica en català. És professor associat a la Universitat de Girona i consultor a la Universitat Oberta de Catalunya i ha estat directiu de l'Ateneu Barcelonès en diversos períodes. Ha editat i traduït al català textos de Diderot, D'Alembert, Voltaire, La Rochefoucauld, Mazarino i altres pensadors de la Il·lustració, però també de Thoreau i de Walter Benjamin.

Oriol Amorós

Enginyer tècnic agrícola per l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona de la UPC. Ha cursat els estudis d'Enginyeria Agrònoma a la Universitat de Lleida. També ha realitzat cursos de postgrau d'economia agrària europea a la UdL, i de funció gerencial a les administracions públiques a ESADE. Ha treballat al Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles, en una multinacional del sector de la jardineria (1994-1997), a l'ensenyament públic secundari, com a professor de tecnologia i d'economia (1997-2000), i del 2000 al 2003 ha estat adjunt a la presidència del Parc Zoològic de Barcelona, any en què és escollit diputat al Parlament de Catalunya. Actualment dirigeix la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya.

Jaume Angelats

Doctor en teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya, amb la tesi *Caín i Abel: Paraula i violència. Perspectiva hermenèutica, lectura exegètica i aproximació psicoanalítica de Gn 4,1-26* (2008), inspirada en l'obra de Marie Balmory. Llicenciat en Ciències Bíbliques (Pontifici Institut Bíblic de Roma) i en psicologia (Universitat Autònoma de Barcelona). Actualment és rector de les parròquies de Cadaqués, La Selva de Mar i El Port de la Selva, així com delegat episcopal en la Delegació per al diàleg interreligiós del Bisbat de Girona. Docent en diversos centres vinculats a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, és patró de la Fundació Joan Maragall, de la Fundació Raimon Panikkar i membre fundador del grup interdisciplinari Vivarium Gerisena, que en sintonia amb l'esperit i el pensament panikkarians ha organitzat a la demarcació gironina diverses trobades de diàleg interreligiós i intercultural.

Marco Aparicio

Doctor en Dret Públic per la Universitat Autònoma de Barcelona (2002), professor titular interí de Dret constitucional a la Universitat de Girona, on des del curs 2013-2014 ocupa el càrrec de coordinador del grau en Ciències Polítiques i de l'Administració. És membre de la Càtedra Internacional UNESCO de Desenvolupament Humà Sostenible de la UdG, i col·labora en diverses organitzacions de defensa dels Drets Humans, com la FIDH (Federació Internacional de Drets Humans) o SOS Racisme.

Avi Astor

Doctor en Sociologia per la Universitat de Michigan (2011). Actualment és investigador Ramón i Cajal de l'ISOR i del Departament de Sociologia de la UAB. Prèviament ha estat becari post-doctoral en el Grup de Recerca Interdisciplinari en Immigració (GRITIM) de la Universitat Pompeu Fabra i al Departament de Sociologia i Antropologia de la Universitat de Tel Aviv. Les seves investigacions se centren en la identitat, la cultura i la religió, amb un enfocament principal sobre les relacions inter-religioses i inter-ètniques. Ha publicat sobre aquests temes en diversos llibres editats i revistes internacionals, entre elles *Theory and Society*, *The International Migration Review* i *The Journal of Ethnic and Migration Studies*.

Kulkanti Barboza

És doctora en Ciències de l'Esport, Etnologia i Sociologia per la Universitat de Münster (Alemanya). Va completar la seva formació com a dietista a Münster i és treballadora de les clíniques universitàries de Münster des de 1990. Fa formació de dansa i ioga, coneixements que va completar a Bombai i Chennai (Índia). Des de desembre de 2006 és assistent de recerca a l'Institut de Ciències de l'Esport de la Westphalian Wilhelms University de Münster. Ha treballat també com a professora de dansa freelance a Alemanya i els Estats Units.

Joan Canimas

Doctor en filosofia i màster en bioètica i dret. Coordinador científic de l'Observatori d'Ètica Aplicada a l'Acció Social, Psico-educativa i Sòcio-sanitària. Professor associat de la Universitat de Girona i professor consultor de la Universitat Oberta de Catalunya, on imparteix classes d'ètica aplicada als Graus d'Educació Social, Treball Social i Pedagogia. Vocal del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya, del Comitè d'Ètica Assistencial de l'Institut d'Assistència Sanitària (IAS), del Comitè d'Ètica de la Recerca de l'IAS i del Comitè d'Ètica i de la Recerca i la Bioseguretat de la Universitat de Girona.

Josep Lluís Carod-Rovira

Llicenciat en Filologia catalana i autor de *Rovira i Virgili i la qüestió nacional* (1984) i *Marcel·lí Domingo (1884-1939). De l'escola a la República* (1989), ha estat professor de l'Escola Universitària de Tarragona (1976-82), tècnic superior de Planificació Lingüística

de la Generalitat (1981-88) i vicepresident de la Universitat Catalana d'Estiu (1986-95). Ha publicat els assaigs polítics *Tornar amb la gent* (1997), *Jubilar la Transició* (1998), *El futur a les mans* (2003) i *2014 Que parli el poble català* (2008). L'any 2013 guanyà el premi Andròmina de narrativa amb la novel·la *La passió italiana*, guardó que obtingué *ex-aequo* amb Tomàs Llopis. El 2016 publicà *El protestantisme als Països Catalans*, obra de divulgació històrica.

Anna Clot

Doctorada en Sociologia amb menció internacional per la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 2016, membre del grup de recerca Investigacions en Sociologia de la Religió (ISOR) i actualment investigadora postdoctoral. Durant el seu doctorat ha estat col·laboradora docent del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i investigadora visitant del Politics, Philosophy and Religion Department at Lancaster University (Regne Unit), the Centre d'Études Ethniques des Universités Montréalaises at the Université de Montréal (Canadà) i the Institut de Sciences Sociales des Religions Contemporaines at the Université de Lausanne (Switzerland). Recentment, ha estat guardonada amb la beca Young Scholars Fellowships (2017) per a una estada de recerca postdoctoral a l'Istituto Sangalli de Florència.

Lena de Botton

Doctora en Sociologia per l'École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) de París. En l'actualitat és professora del Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona. Coordina el Grup de Diàleg Interreligió del Centre Especial en Teories i Pràctiques Superadores de Desigualtats (CREA) de la Universitat de Barcelona. Les seves línies d'investigació se centren principalment en els àmbits d'immigració, identitat cultural, dona immigrant, diàleg interreligió i escola inclusiva. Destaquen sobretot les seves contribucions al voltant de les aportacions que les dones musulmanes estan fent al discurs feminista internacional. És membre del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa de la Generalitat de Catalunya.

Joan Manuel del Pozo

Professor de Filosofia de la Universitat de Girona, on explica filosofia antiga i ètica aplicada a diverses formes d'acció social. És membre i ha estat director de l'Observatori d'Ètica Aplicada a l'acció social, psicoeducativa i sociosanitària. La seva recerca es concentra en Ciceró entorn del qual ha fet diverses publicacions. Ha traduït al català, publicats per la Fundació Bernat Metge, tres tractats filosòfics de Ciceró, el *De natura deorum*, el *De re publica* i les *Paradoxa Stoicorum*. Ha fet també la traducció directa del llatí original de l'obra clàssica del pensament polític *Utopia* de Thomas More. És autor de l'assaig *Educacionari*, publicat per Ed. 62, una invitació a pensar i sentir l'educació a través de seixanta conceptes. Com a polític, ha estat diputat al Congrés i al Parlament, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Girona i conseller d'Educació i Universitats en el darrer govern de Pasqual Maragall. Ha estat també conseller de govern de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Actualment és el Síndic de la Universitat de Girona.

Míriam Díez

Periodista especialitzada en religió. Professora de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna de la Universitat Ramon Llull i directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura, també és la directora de l'àrea d'experts del portal Aleteia a Roma. Cofundadora i directora editorial de l'Agència Internacional Multimèdia H2onews. Periodista especialitzada en temàtica religiosa, ha treballat diversos anys a l'Agència Internacional de Notícies Zenit de Roma. Membre de l'Associació Italiana Edith Stein, consultora de Religion for Peace European Women Interfaith Network i membre de la Càtedra «Dona i Cristianisme» de la Pontifícia Facultat Marianum de Roma. Els seus camps de recerca són el periodisme religiós, el gènere i la religió, la tecnologia i les religions i el diàleg interreligió.

Joan Ferrer Costa

Llicenciat en Geografia i Història (1982), en Teologia (1984) i doctor en Filologia Semítica [Hebreu i Arameu] (1990). Durant gairebé vint anys va alternar feina de professor de secundària amb la docència universitària. Des del 2003 és professor titular del Departament de Filologia i Comunicació de la Universitat de Girona. També és professor de Sagrada Escripura a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona. Des del 1992 fins al 1997 fou secretari i col·laborador de l'eximí lingüista Joan Coromines. Treballà en la redacció de l'Onomasticon Cataloniae. A la mort de Coromines, redactà el volum X del Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana i va tenir cura de l'edició de l'Onomasticon. És membre fundador de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans; membre de l'Asociación Española de Estudios Hebreos y Judíos; director del Butlletí de l'Associació Bíblica de Catalunya i membre dels consells de redacció de les revistes Tamid, Collectanea Christiana Orientalia i Sefarad. Ha estat traductor de la Bíblia al català (Bíblia catalana. Traducció interconfessional) i ha traduït diverses obres literàries hebrees antigues i modernes.

Neus Forcano

Filòloga, professora de Llengua i Literatura a les etapes de Secundària i Batxillerat. Màster d'Història de les Dones (DUODA-Universitat de Barcelona) i estudis de Ciències Religioses (ISCREB). Ha participat en moviments d'educació no formal en els equips de formació de monitors i en l'equip de responsables generals de Minyons escoltes i Guies; ha participat en l'equip de joves i als seminaris interns de Cristianisme i Justícia; col·labora amb el Col·lectiu de Dones en l'Església de Barcelona i és membre de l'Associació Europea de Dones per a la Recerca Teològica (ESWTR).

Daniel Gamper

Professor de Filosofia moral i política a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha concentrat la seva recerca en l'àmbit de la filosofia política, en concret en teories de la democràcia, la política i la religió. Ha publicat nombrosos articles sobre el paper de les religions a les societats democràtiques, els límits del liberalisme i el concepte de tolerància. Darrerament ha publicat *La fe en la ciudad secular* (Trotta), *Laicidad europea. Apuntes de filosofía política postsecular* (Edicions Bellaterra) i ha traduït obres d'autors com Nietzsche, Scheler o Habermas. Col·labora periòdicament en mitjans de premsa escrita com els diaris *Ara* o *La Vanguardia*. En col·laboració amb el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), ha participat en diversos actes i debats i ha publicat entrevistes a autors com Zygmunt Bauman, John Gray o Michael Walzer per a la col·lecció «Dixit» (editorial Katz i CCCB).

Joan Garcia

Vicari general per Espanya i Portugal de l'Església Ortodoxa Sèrbia i president de l'Institut de Teologia Ortodoxa Sant Gregori Palamàs. És llicenciat en teologia ortodoxa i forma part del Grup de Treball Estable de Religions. Professor Invitat a la UPF, Universitat Pompeu Fabra, UCAM, Universitat de Múrcia, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Teologia Ortodoxa de Belgrad i Acadèmia d'Iconologia i Belles Arts de Belgrad.

Luz Gómez

Professora titular d'Estudis Àrabs i Islàmics de la Universitat Autònoma de Madrid. El seu treball està centrat en l'anàlisi de l'islamisme, tant en la seva vessant culturalista o cívica com en la seva deriva salafista i jihadista. És autora, entre altres obres de *Diccionario de islam e islamismo* (Espasa, 2009) i ha coordinat l'edició de *BDS por Palestina* (Ediciones del Oriente y el Mediterráneo, 2014). Per la seva versió de *En presencia de la ausencia*, del poeta palestí Mahmud Darwix, va obtenir el Premio Nacional de Traducción 2012.

Josep Gordi

Doctor en Geografia i professor de Geografia a la Universitat de Girona des de 1990. Les seves principals línies de recerca són l'evolució històrica i els problemes actuals de la gestió de l'espai forestal i l'anàlisi del paisatge des de l'òptica de l'urbanisme, del turisme i la seva gestió global. Ha estat redactor, conjuntament amb l'advocat A. Cortina, de la "Carta del Paisatge del Berguedà", encarregada pel Consell Comarcal del Berguedà. També en aquests anys, ha estat redactor conjuntament amb l'arquitecte A. Borràs, dels "Plans Especials de Regulació dels Usos del Sòl no Urbanitzable" dels municipis de Santa Coloma de Farners, Riudarenes, Brunyola, Vilobí d'Onyar, Sils, Maçanet de la Selva i Vidreres, encarregats per l'empresa Minuartia.

Mar Griera

Directora del grup de recerca ISOR i professora del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Es doctorà en sociologia l'any 2009 amb una tesi sobre polítiques públiques i diversitat religiosa, que fou reconeguda amb el premi extraordinari de la UAB (2010) i el premi Manuel Sales i Ferré de l'Institut d'Estudis Catalans (2011). La seva recerca també ha obtingut altres reconeixements com el premi d'investigació en ciències socials Rogeli Duocostella de "La Caixa" (2003) o el premi IDEES d'assaig breu (2010). Ha estat investigadora convidada a l'Institute on Culture, Religion and World Affairs a la Boston University (2009), a la Universiteit Van Amsterdam (2008), a la University d'Exeter (2006) i a la Universitat de Strasbourg (2004).

Jaume Mensa Valls

Professor titular de Filosofia Medieval de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans (Secció de Filosofia i Ciències Socials). Llicenciat (amb Premi Extraordinari) i doctor en Filosofia per la UAB, llicenciat en Teologia sistemàtica per la Facultat de Teologia de Catalunya i diplomad en Paleografia i Arxivística per la Scuola Vaticana di Paleografia, Diplomatica e Archivistica (Archivio Segreto Vaticano). La seva tesi (1993) tractà de la polèmica entre Arnau de Vilanova i els professors de París. Des de l'any 2013 és director de la revista *Enrahonar. An International Journal of Theoretical and Practical Reason*.

Jordi Moreras

Professor del Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social de la Universitat Rovira i Virgili. Màster en Estudis Euro-Àrabs per la Universitat de Girona (1990) i doctor en Antropologia per la Universitat Rovira i Virgili (2009). Entre 1995 i 2001 va ser responsable de l'àrea de migracions de la Fundació CIDOB, i entre 2002 i 2004 fou responsable de recerca a la Secretaria d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya. Especialista en l'estudi de les comunitats musulmanes a Catalunya. Ha publicat les següents monografies: *Musulmanes en Barcelona: espacios y dinámicas comunitàries* (1999); *Imams d'Europa. Les expressions de l'autoritat religiosa islàmica* (2005); *Els imams de Catalunya* (2007); *Musulmans a Catalunya. Radiografia d'un islam implantat* (2008); *Actors i representacions: l'associacionisme d'origen marroquí a Catalunya* (2009); *Una mesquita al barri. Conflicte, espai públic i inserció urbana dels oratoris musulmans a Catalunya* (2009); *Guia para la gestión de la diversidad religiosa en cementerios y servicios funerarios* (amb Sol Tarrés) (2013); *Espais de mort i diversitat religiosa. La presència de l'islam en els cementiris i tanatoris catalans* (amb Ariadna Solé) (2014); i *Diàspores i rituals. El cicle festiu dels musulmans de Catalunya* (amb A. Solé, M. Alonso, K. Ghali i A. López) (2017).

Ignasi Moreta

Professor de literatura catalana a la Universitat Pompeu Fabra i editor de Fragmenta. Doctor en humanitats per la Universitat Pompeu Fabra, s'ha especialitzat en l'estudi del pensament de Joan Maragall. Ha publicat treballs de recerca en l'àmbit de la filologia catalana i de les religions en diverses revistes especialitzades, i ha impartit conferències en universitats i institucions culturals d'Espanya, Mèxic, Colòmbia i el Perú. És autor de *No et facis posar cendra. Pensament i religió en Joan Maragall* (2010) i de *Converses amb Josep Rius-Camps* (2014), ha tingut cura de l'edició de dos llibres de Maragall —*Visions & cants* (2003) i, a Fragmenta, *La Setmana Tràgica* (2009)—, i forma part del comitè editorial de l'edició crítica de les obres completes de Joan Maragall. És director literari de Fragmenta Editorial, que va fundar —juntament amb Inês Castel-Branco— l'any 2007.

Agustí Pániker

Agustí Pániker és director de l'editorial Kairós. Ha estat codirector del programa radiofònic “L’Hora de la Ciència” i director de la revista “Ser Uno Mismo”. És professor en el Màster de religions i societats de la Universitat Pablo Olavide (Sevilla). Ha estat professor en el Màster d'història de les religions de la UAB-UB, en el Màster en estudis d'Àsia i Pacífic de la UB i en el Màster en immigració i educació intercultural de la UB. Ha escrit nombrosos articles en revistes de divulgació i en publicacions universitàries sobre diferents aspectes de les societats, les religions i les cultures del món. Col·labora en diversos mitjans de comunicació i imparteix cursos, seminaris i conferències sobre diferents aspectes de l'Índia i l'Àsia. És president de la Fundació *Ramuni Paniker Trust* dedicada a ajudar en l'educació a nenes i nens necessitats de l'Índia i a l'intercanvi cultural entre el sud de l'Índia i Espanya. Ha publicat els llibres *El jainismo. Historia, sociedad, filosofía y práctica* (Kairós: 2001); [*Jainism. History, Society, Philosophy and Practice*. Delhi: MLBD, 2010]; *Índika. Una descolonización intelectual* (Kairós: 2005); *Los sikhs. Historia, identidad y religión* (Kairós: 2007); *El sueño de Shitala. Viaje al mundo de las religiones* (Kairós: 2011) i *La sociedad de castas. Religión y política en la India* (Kairós: 2014).

Jordi Pigem

Doctor en filosofia per la Universitat de Barcelona, amb la tesi *El pensament de Raimon Panikkar: Una filosofia de la interdependència* (Institut d'Estudis Catalans, 2007). Del 1998 al 2003 fou professor i coordinador de l'Àrea de Filosofia del Masters in Holistic Science del Schumacher College a Dartington (Universitat de Plymouth, Anglaterra). Ha obtingut el Premi de Filosofia de l'Institut d'Estudis Catalans (1999), el Premi d'Assaig de Resurgence i la Scientifica and Medical Network (2006) i el Premi Joan Maragall (2016). Fou coordinador de la revista d'ecologia *Integral* entre 1989 i 1992. Ha estat el coordinador dels primers volums de l'edició catalana de l'*Opera Omnia Raimon Panikkar*. Les seves obres més recents són *Intel·ligència vital: Una visió postmaterialista de la vida i la consciència* (Kairós, 2016) i *Àngels i robots: la interioritat humana en la societat hipertecnològica* (Viena, 2017).

Sílvia Planas

Llicenciada en Història Medieval a la Universitat de Barcelona (1988) i la Maîtrise en Història Medieval a la Universitat de Toulouse- Le Mirail (1989). Màster en Museologia i Patrimoni Cultural de la Universitat de Girona (2011). Des de 2003 és directora del Museu d'Història dels Jueus, a Girona. Dirigeix l'Institut d'Estudis Nahmànides des del 1997. Directora del Museu d'Història de Girona. Des de fa més de 20 anys, es dedica a la recerca als arxius i a l'estudi de la història jueva de la Catalunya medieval. El seu principal tema d'investigació és la història de les dones jueves de Catalunya i de Girona. Té diferents publicacions, entre les quals destaquen *La Girona Jueva: el Call* (Itineraris, Ajuntament de Girona 2002); *Na Blanca, jueva de Girona (s. XV)*, Editorial Vitel.la, Belcaire d'Empordà, 2010.

Oriol Ponsatí-Murlà

Premi extraordinari de llicenciatura en Filosofia (UdG), doctor en Filosofia per la Universitat de Girona amb una tesi sobre la

conversió d'Agustí d'Hipona i professor lector de Filosofia Antiga en aquesta mateixa universitat. Ha col·laborat amb diversos mitjans de comunicació com El Punt, Revista de Girona, El País, Ara i La Vanguardia. Ha traduït al català autors com Michael Nyman, Denis Diderot, Josep Palau i Fabre, Gianni Vattimo o Igor Stravinski. Va ser director de publicacions d'Accent Editorial (2007-2010), i actualment dirigeix les dues col·leccions, Trivium i Quadrivium, d'Edicions de la Ela Geminada.

Ramon N. Prats

Llicenciat i doctor *cum laude* en estudis tibetans i budistes per l'Institut Oriental de la Universitat de Nàpols (una de las principals institucions acadèmiques internacionals especialitzades en estudis asiàtics). Ha estudiat i ha fet recerca durant decennis amb mestres de les cultures i tradicions del Tibet, Índia, Nepal, Xina i Mongòlia. Ha estat professor de tibetologia i budisme des de 1981 fins a 2012, primer a la Universitat de Nàpols i després a la UPF de Barcelona, i ha impartit classes i seminaris a la Columbia University i a la New York University, a més de dos cursos d'estiu a la UdG i diversos seminaris a la Universidad de Granada. Entre 1998 i 2006 ha estat director de recerca dels instituts Himalayan and Inner Asian Resources i Tibetan Buddhist Resource Center de Nova York, i de 2007 a 2011 ha treballat com a conservador sènior del Rubin Museum of Art de la mateixa ciutat, amb el qual segueix col·laborant. Ha impartit més de tres-centes conferències a nivell nacional i internacional, ha comissariat deu exposicions d'art tibetà i budista i és autor d'una seixantena de publicacions que inclouen edicions crítiques i traduccions de textos tântrics tibetans, entre els quals el *Llibre dels Morts*.

Luis Ramos Poley

Graduat en Dret per la Universitat Autònoma de Barcelona. Màster de l'Advocacia per la UOC. Assessor laboral i sindical. És professor associat de Dret del Treball i de la Seguretat Social a la Universitat de Girona. Actualment cursant el Programa de Doctorat en Dret, Economia i Empresa a la UdG, centrant la seva investigació en l'àmbit de la immigració. Forma part del Grup de recerca: Gestió de la immigració, lliure circulació de persones i drets dels treballadors de la UdG.

Carles Salazar

Llicenciat en Dret i Història Contemporània per la Universitat de Barcelona, màster i doctor en Antropologia Social per la Universitat de Cambridge. És Catedràtic d'Antropologia Social a la Universitat de Lleida. Ha realitzat treball de camp etnogràfic a Irlanda i Catalunya. Les seves investigacions s'han centrat principalment en formes de cooperació, creences religioses, parentiu i organització familiar, història de la sexualitat, història de la antropologia i sobre la comprensió cultural de la biomedicina i la genètica. Les seves darreres publicacions inclouen el llibre *Anthropology and Sexual Morality. A Theoretical Investigation* (Berghahn Books, 2006), *Religió, cultura i cognició. Perspectives des de l'antropologia* (2007, monogràfic de Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia), *Antropologia de les creences* (2009) i el llibre coeditat juntament amb Jeanette Edwards *European Kinship in the Age of Biotechnology* (2009). Actualment dirigeix un projecte de recerca sobre formes de religiositat en tres països catòlics europeus.

Xavier Serra Narciso

Llicenciat en filosofia i diplomad en teologia i ciències religioses. S'ha especialitzat en l'estudi d'una filosofia intercultural i contemplativa, i ha treballat la psicologia humanista i transpersonal. Ha estat membre del seminari Vivarium Academicum dirigit per Raimon Panikkar; fundador de Vivarium Gerisena de Cadaqués, grup d'estudi i contemplació integrat a la Xarxa Catalana d'Entitats de Diàleg Interreligiós; i organitzador del Seminari Raimon Panikkar de Pensament Intercultural de la Càtedra Ferrater Mora de la UdG, lligat al Fons Raimon Panikkar amb seu a la Biblioteca del Barri Vell de Girona. És catedràtic emèrit de filosofia de secundària, i ha estat professor dels cursos d'Introducció a la Filosofia de l'Àsia de la Universitat de Girona. És coordinador de l'edició catalana de l'Opera Omnia Raimon Panikkar, i assessor de la col·lecció Sagrats i Clàssics de Fragmenta.

Jordi Sidera

Doctor en filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona amb la tesi *Metafísica de la creació en Ramon Llull*. Actualment és professor d'història de la filosofia i de les religions a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona. Té estudis de llengua àrab, de grec i de llatí. Ha publicat diversos articles sobre interculturalitat, didàctica i filosofia. S'ha dedicat a la recerca sobre història comparada de les religions, concretament en els àmbits del simbolisme i la mitologia. És president de l'Associació Eliade per a l'Estudi de la Ciència de les Religions. És autor de la introducció i les notes a *La saviesa dels pares d'Israel. El tractat Abot de la Misnà* (Fragmenta, 2010) i ha participat en l'edició bilingüe i la traducció dels *Contes cabalístics* (Fragmenta, 2017), amb Joan Ferrer.

Marc Sureda

Conservador al Museu Episcopal de Vic des de 2008. Llicenciat en Història (1998) i doctor per la Universitat de Girona (2008). Ha estat docent als estudis d'Història i de Turisme de la Universitat de Girona i actualment és director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic i professor encarregat de curs a la Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes

(Ateneu Sant Pacià, Barcelona). Les seves investigacions s'han centrat en les relacions entre litúrgia i arquitectura medieval, particularment en l'àmbit catedralici català, així com en les fonts litúrgiques de l'Edat Mitjana, el mobiliari litúrgic romànic i gòtic, l'arqueologia antiga i medieval i la història de la museologia.

Francesc Torradeflot

Doctor en teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya i llicenciat en història de les religions per la Universitat Catòlica de Lovaina-la-Nova. Llicenciat en filosofia per la UAB. És professor i investigador al Centre d'Estudi de les Tradicions de Saviesa, de Barcelona i professor de místiques orientals a Universidad Internacional de la Mística de Ávila. Actualment és director de l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós. Va ser codirector de programa del IV Parlament de les Religions del Món celebrat a Barcelona. Coordina la Xarxa Catalana d'Entitats de Diàleg Interreligiós i la Xarxa Internacional sobre Religions i Mediació en Zones Urbanes.

Camil Ungureanu

Professor agregat de Teoria Política a la Universitat Pompeu Fabra i coordinador del Màster Political Philosophy de la mateixa universitat. Ha estat professor contractat a la University College de Dublín i també ha impartit docència a Richmond University (Florence), a la European University Institute (Florence) i a la Universitat de Bucarest (Romania). Recentment ha publicat els llibres *Law, State and Religion in the New Europe: Conflicts and Dilemmas* (Cambridge, 2015, paperback; amb Lorenzo Zucca); *Religious Pluralism, Law and State in the New Europe* (Routledge 2016, amb Ferran Requejo); *From the Nation-State to the Postnational Constellation: Jürgen Habermas' Theory of Law and Democracy*, vol. I-II, Ashgate (2011; amb Klaus G?nther and Christian Joerges), *Religion in Contemporary European Cinema. The Postnational Constellation*, Routledge (2014; amb Costica Bradatan).

---

*La direcció es reserva el dret de modificar l'equip docent, si fos necessari, per garantir el nivell de qualitat i categoria professional.

Entitats col·laboradores

Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadans

Direcció General d'Afers Religiosos

Obra Social La Caixa

Entitats promotores

Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació

Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani

Diversitat Religiosa: Pensament, Realitat i Governança

Inici curs: 30/09/2020

Fi curs: 21/05/2021

Data tancament acta avaluació: 15/06/2021

Calendari

Data	Lloc	Inici matí	Fi matí	Inici tarda	Fi tarda
30/9/2020	Presencial - Girona			15:00	21:00
1/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
2/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
7/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
8/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
9/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
14/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
15/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
16/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
21/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
22/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
23/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
28/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
29/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
30/10/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
4/11/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30

5/11/2020	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
6/11/2020	Presencial - Barcelona			15:00	16:30
24/2/2021	Presencial - Barcelona			16:30	21:00
25/2/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
26/2/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
3/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
4/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
5/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
10/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
11/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
12/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
17/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
18/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
19/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
24/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
25/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
26/3/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
7/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
8/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
9/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
14/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma	16:00	17:30	18:00	19:30

	ZOOM				
15/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
16/4/2021	Presencial - Barcelona			15:00	21:00
21/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
22/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
23/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
28/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
29/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
30/4/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
5/5/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
6/5/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
7/5/2021	Per videoconferència amb la plataforma ZOOM	16:00	17:30	18:00	19:30
14/5/2021	Presencial - Girona			15:00	21:00
15/5/2021	Presencial - Barcelona	09:00	15:00		
21/5/2021	Presencial - Girona			15:00	21:00
22/5/2021	Presencial - Barcelona	09:00	15:00		
28/5/2021	Presencial - Girona i Santa Coloma de Farners	15:00	18:00	18:00	23:00
29/5/2021	Salt	09:00	16:00		
4/6/2021	Presencial - Girona			15:00	21:00